

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egyesekérszám ára 4 fillér. Egyesekérszám és kiadókivétel: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Belföld: Negyedévre	5 korona			
Külföld: Negyedévre	12 "			
Hónap: Negyedévre	5 "			
Hónap: évre	20 "			

ROSTA.

A világ minden tájáról Budapestre gyülekezett szövetkezeti apostolok osztása természetesen fényes bucsulakomán után következett be.

Fényes áldomás volt, igazi magyaros vendégszeretet és — a mi együtt jár vele — sok, sok remekül kivágott díkcio.

Hiába, már mi csak 68 idők óta a pohárköszöntők nemzete vagyunk.

A magyar vendégszeretet folyománya volt persze az is, hogy magyarul senki sem beszélt. Angol, francia és német nyelven dícsőitették a vendégeket szónokló magyarjaink. Majláth József gróf egymaga francia meg angol felköszöntőt is mondott. Meglepte elragadta az idegeneket Tisza István gróf miniszterelnök francia nyelvű ékesszólása.

Mert hát ilyen ez a mi Tisza Pistánk. Mikor barátaival mulat, fülébe buzsa a cigány a rikató magyar nótákat. Mikor pedig külföldiekkel van együtt, angol és francia nyelven mond hatalmas beszédeket.

Érdekes különben, hogy ugyanezkor az amerikai lakomákon Apponyi Albert angol nyelvű beszédei keltenek feltűnést és aratnak nagy tetszést.

Hiszen egy-két szónokért még nem megyünk a szomszédba . . .

Sujtsen le hirtelen rád a csapás és megtudhatod, hány jó barátod van. De vigyázz, mert bár százan szorongatták is kezedet, ha nagy baj ér, — egyedül maradsz! . . .

Mily furcsa is ez a mi hazug, lelketlen, aljas erkölcsi felháborodásunk: Ha valaki magashól hirtelen a mélybe

bukik le s összeroncsolja tagjait, amikor látjuk, hogy már száll ki véres testből lélek, — mielőtt végsőtt vonaglanék, még rugunk rajta egyet! Hadd lássa a világ, mennyire becsületesek vagyunk!

A budapesti lapokban nagy felháborodás, egy részük boszankodik, a másik részük meg kacag, mert egy híres bécsi színész le akar jönni a Nemzeti Színház lócslábu Rákócziájának — statisztálni.

De mit csinál vajjon évek óta napról-napra a sajtó? Egyre statisztál a színész hiúságának, gögjének, nagyképűségének, léhaságának, eget ostromló semmisségének.

A bécsi kartárs a budapestinek tiszteletből statisztál. De vajjon nem bárgyuság-e az a rendszeres másik tömjénezés?

Közegészségügyünk.

(—s) Az idei nyár nemcsak gazdasági szempontból volt végtelenül káros, de közegészségünkre nézve is.

Tudvalevően a felvidék több fürdőjéből futva menekültek a vendégek a vörheny elől, több vidéki városban a typhus grassált, s most éppen a tanév megnyitására kiszült, hogy a főváros tele van tifusszal, sarlachal és difteritisszel.

A mi nyomorult közigazgatásunk és még nyomorultabb közegészségügyi állapotaink mellett egy kedvezőtlen időjárás elég arra, hogy az egész ország megteljen fertőző kórokkal, amelyekkel szemben aztán teljesen tehetetlenül állunk,

A fővárosban még kitűnő állapotok vannak a vidékhez képest.

Ott mégis európai módon igyekeznek legalább kezelni a kérdést s a közönség is átérti az óvintézkedések szükségét.

Igy van ez már némely nagyobb vidéki városban is, de amit aztán kintebb látunk a falvakon s kis helyeken, az már igazán barbár állapot.

Nyomorult rosszul fizetett körösvorokra és főszolgabíró urakra van bízva Magyarország közegészségügye!

Hozzá még olyan járáások is vannak nagy számmal, amelyekben orvos egyáltalán nincs, amellet a köztisztaságra senki nem ügyel, a kutak rondák, fertőzöttek, a lakások rosszak, tulsufoltak, a gyermekek el vannak hagyatva, az élelmiszereket a szatócs hamisítja, szóval megvan a megbetegedésnek minden feltétele, de nincs semmiféle közegészségügyi intézkedés, vagy intéző.

Képzeltető aztán, hogy milyen mérveket ölt a ragály, ha ilyen körülmények között, valahova behurcoltatik.

A fertőző beteget persze el nem különítik, azzal érintkezik az egész falu, utána nem desiniciálnak s a beteget hiányosan, vagy sehogy sem ápolják.

Hát ezeket az állapotokat túrni nem lehet, a közegészségügyet ki kell venni a vármegyék és a községek kezéből.

Anglia, mely közigazgatásában annyira konzervatív és annyi feladatot bíz a municipumokra s a társa-

ZÁDOR LAJOS női ruha készitési műtermében első rendű gyakorlott varrónók felvétetne-

TOLNAI DANIEL Debrecen piac-utca 49 szám o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcso árak.

dalomra, bezzeg kivette a két legfontosabbat, a rendőrséget és a közegészségügyet az autonóm hatóságok kezéből s államosította.

Szép, szép az a tradíció s társadalmi jogok, s Brittanía polgárainak szabadsága, de ezekben a fontos kérdésekben nem értek tréfát — mondja az angol állam,

De a közegészségügyi intézkedések s az élelmiszer-hamisítások ügyében fel is van függesztve a my house is my castle elv s bár mikor házkutatást is foganatosítanak ha kell ezen ügyekben, s úgy bűntetnek, hogy mindenki meggondolja míg újra kezdené a szabályok ellen vétést.

Nálunk mindig a közigazgatás államosításától várják e részben is a javulást. A közigazgatás államosítása azonban még a jövő zenéje, a közegészségügy megjavítása pedig sürgős szükséglet.

A közegészségügyet tehát rövideesen és önállóan kell mentül előbb államosítani.

— szeptember 9.

— **A véderőtörvény revíziója.** Egy bécsi lap értesülése szerint Pitreich lovag közös hadügyminiszternek legutóbbi jelenli kihallgatása az új véderőtörvényjavaslat szövegének végleges megállapításával van összefüggésben. A javaslat a legutóbbi időben tárgyalások anyagát képezte a két kormány közt. Az új törvényjavaslatot, amely a kétéves katonai

szolgálat elvének alapján áll, a két parlamentnek ősszel, egybegyűlésük után nem sokára elő fogják terjeszteni.

— **A szabadelvű pártkörből.** A parlamenti kezdete ugyan még messze van, de a politikai élet hullámszáma a szünet alatt se szünetel, sőt nagy élénkségre kapott csütörtökön arra a hírre, hogy az összes miniszterek a fővárosba érkeztek, mert minisztertanács lesz. A szabadelvű pártkör helyiségében ehhez képest este olyan élet volt, mintha már melyen benne volnának a szobában. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter kivételével ott voltak az összes miniszterek s az egy hónapi nyaralás meglátzott kitűnő arcszínükön. Pedig ez a nyaralás nem is volt a pihenésnek szánva, mert a kormány minden tagjának volt miért gratulációkat fogadni. Tisza István gróf miniszterelnököt környékezték a legtöbben és üdvözölték a kormányelnököt a legutóbbi katonai nyelvrendelet alkalmából, mely a magyar nyelv érdekeit a hadseregben, hiven a szabadelvűpart programjához, érvényre juttatja. A miniszterek közül Tallian Béla földmivelésügyi miniszter nyarának eddigi részét csupa tanulmányutra fordította s tapasztalatainak érdekes előadását nagy érdeklődéssel hallgatták a képviselők. Politikai kérdések egyelőre nem igen kerültek szóba a klubbaan. A rég nem élvezett pihenés jó hatása meglátzott az összes megjelent párttagokon kik a párt közelmúlt eredményein megerősödött munkaműveléssel néznek az őszi üléshez elé.

A népiskolai könyvtárak.

A népiskolai ifjúsági könyvtárak típusait az intéző bizottság megállapítván az azokban előforduló műveket Berzeviczy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a népiskolai ifjúsági könyvtárak jegyzékébe iktatta és az ifjúsági könyvtárak megszabott típusait jóváhagyta és erről a tanfelügyelőségeket leiratban értesítette.

Az ifjúsági könyvtárak országszerte a kezdet elején állanak. Csak minden tízenötödik iskolában könyvtár, ezekből is a tervszerűség hiányzik. Miért is a miniszter buzdítja az iskolákat, hogy minél előbb és minél nagyobb számban szervezzenek népiskolai ifjúsági könyvtárakat és megengedte, hogy az ifjúsági könyvtár költségei az iskolai költségvetésbe beállitassanak és állami segílyt is kilátásba helyez.

A könyvjegyzékben három típus található. Az I. típus 72 kötetből áll, ára 130 korona 46 f., a II. típus 81 kötet, ára 144 korona 46., a III. típus 101 kötet 209 korona 97.

Az utóbbi típus az előbbinek mintegy tervszerű kiegészítése. Ez okon mindaddig nem vehetnek a második típusból, míg az első típus valamennyi könyve be nem szereztetett, nem a harmadikból, míg nem valamennyi második típusbeli. A miniszteri leirat részletfizetési kedvezményeket is biztosít az iskoláknak, valamint meghatározza annak módját, hogy a már meglévő ifjúsági könyvtárakat miként lehet átalakítani.

Ezzel az intézkedéssel Berzeviczy

A seregély.

Írta: Jablonszay Kálmán.

Falu végén — szalmafedeles rozszant viskóban lakott az öreg Kerezei Mihály. Tagba szakadt nyomorék ember volt — mindakét kezében mankós bottal tartotta már az egyensúlyt.

A hajdani jó mód — kitörülve rég az emlékek tárházából — nem maradt más, csak a sivár élet — a kenyérért való küzdelem . . . és egy rózsás arcú szelíd leányka, az öreg Kerezei egyedüli boldogsága — szemefénye — az aranyhajú Böske.

Böskét elnevezték a falubeli legények seregélynek.

Már a ruházata is rá vallott erre az elkeresztelésre — mindég olyan egyszerű szürke ruháskába járt, hogy azt kellett gondolni, hogy örökösen gyászban van azután meg — bátor volt mint névtársa a pusztai seregély. Egyedül kószálta be a lapályos réteket, hogy vadvirágot szedjen, melyet kis csokorba kötve a szombati hetivásáron elárulhasson.

Egyedül barangolt a sűrű erdők bozótos utjain hogy zamocát — édes gombát szedjen — melynek árából mindig puha kenyér került az öreg nyomorék apa asztalára . . .

A kis egyszerű fehér arcú seregély a tavasszal töltötte be a 16-ik évét. Gyönyörű leány volt, — harmatos és bájos. Egyszer, a falu jegyzője hívatta az öreg Kerezeit valami hivatalos dologban. Az

öreg nem mehetvén — a seregély ment fel az irodába.

A mint belépett a nagy törvényházba — még a legöregebb esküdtek is rajta feledték tekintetüket a szürke ruhás tündéren.

Legjobban meg volt igézőve a segédjegyző — Mányoki Laci, ki szemének szenvedélyes sugaraival — majdnem megdelejezte a kis seregélyt.

Nem sokára eltávozott a kis seregély — alig hogy kilépett a községházából — már nyomában volt Mányoki Laci. Jó hosszú ideig nem merte megszólítani.

Végre egy sötétebb zugutóba kanyarodtak be, hol nem mutatkozott élő ember.

Mányoki már tovább nem bírta ki, megszólította a leányt.

— Bözsike — ne haragudjon, hogy mindenütt a nyomában vagyok . . . de hát nem tehetek róla . . . megvagyok boszorkányozva — nem tudtam másfelé térni. És engedje meg — ha már enyire juttottam — hogy haza kisérhessem.

— Tessék — ha nem utálja a segédjegyző ur a szegény zsellérleányt — hát menjünk . . .

Ezután megindultak egymás mellett. A leány nem szólt egy szót sem — a férfi azon módon hallgatott — csupán szemével nézte a kicsillámló fehér nyakat, melyet a babos kendő hanyagul takart be.

Néhány perc múlva oda értek az öreg Kerezei sővény kapujához.

Belül a kerítésen dühösen ugatott a Burkus — a házi komondor — kibújt a sővény alatt és egyenesen neki akart rohanni a segédjegyző ur lába szárának.

— Csiba te! . . . nem szabad, esztitá a leány a kutyát.

A hűséges burkus szótfogadva de bizalmatlan tekintettel visszamászott az udvarba.

— Halja! Mányoki ur! maga rossz ember lehet — mert a Burkus csak a rossz emberekre haragszik.

— Nem vagyok rossz, Bözsike, mondá Mányoki — csak bolond mert magát olyan hirtelen olyan nagyon megszerettem.

A leány rábámult a fiatal emberre — nem értette a szavak jelentőségét, ilyet ő még soha sem hallott . . .

— Mit mond?? kérdé majdnem ijedt arccal.

— Szeretem magát — Böske, talán egy óra óta — vagy egy idő óta, megbabonázott a szemesugára, rabba tett piros ajkának mosolygása . . . Ne keressen el — szorosan maga is mert ha elűzne, meghasadna szivem a fájdalomtól . . .

A leány egész valójában összereszt . . . ez az ösmersélen, tulvilágról hangzó édes zengemény — befurakodott a szive közepébe — és ott hirtelen gyökeret vert.

A férfi látta, észrevette ezt a lelki tusakodást, megragadta a leány kezét és odahuzta közel magához és hirtelen forró

Albert dr. egy nagyfontosságú, jövődó eredményekben mélyreható és bizonyos tekintetben az ifju nemzedék egész műveltségének irányítására döntő fontosságú akcióit indított meg, melynek a legszebb sikert kívánunk.

Az elemi oktatás egymagában már kevés ahhoz, hogy a nép műveltségi igényeit kielégítse. Az elemi oktatás az alapvetés és azt ezen megvalósított, lelkiismeretesen megrostált olvasmányok által kell gyarapítani, kiegészíteni. Tudva azt, hogy a könyvek helyes megválogatása biztosítja éppen a sikert, ezt a munkát a gondos miniszter a Népiskolai Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottságra hagyta, mely körültekintő bölcsességgel járt el feladatának megvalósításában.

A jegyzékbe vett munkák alkalmasság arra, hogy a köznép gyermekeinek értelméhez férközve, annak felfogásához alkalmazkodva, a hasznos ismereteknek valóságos tárházát közöljék azokkal. Pedagógiai szempontból azt lehet mondani, hogy remekmunkát végzett a bizottság és annak jótékony eredménye csakhamar érezhető lesz. Ez a könyvjegyzék tehát nem csupán egy száraz katalógus, hanem egy nagyfontosságú népnevelési operátum, mely tekintettel van a népműveltség fejlesztésének összes vonatkozásaira.

Szerencsés gondolat volt a három rendbeli könyvtár típus felállítása, mely fokozatos tervszerűsége alapszik. Vagyis a közönséges műveltség elsajátítására három kurzust állapítanak meg. Ezen fokozatos műveltségi előléptetése ez ala-

pon igen könnyen történik, sőt a köznép kedvet kap arra, hogy az egész könyvtár olvasmányait kimerítse.

Most már az iskolák előljáróságára és vezetőségére hárul a feladat, hogy Berzeviczy Albert dr. szándékát a népi ifjúsági könyvtárakkal teljesen megvalósítsa. E tekintetben a miniszter első sorban számít az állitani és községi iskolák tanítótestületeinek ügyszeretetére és lelkes közreműködésére, mert a nagyszerű népnevelési tervet csak ezen jeles faktorok segítségével ölthet testet.

Mi bizunk abban, hogy a miniszter felhívása nem fogja célját eltéveszteni, annál kevésbé, mert a miniszter kilátásba helyezte azt, hogy a hazafias, buzgó tanítóknak az ifjúsági könyvtárak körül szerzett érdemeit a jutalmazásoknál méltányolni fogja.

A mikádó udvarából.

Reformok Japánban.

Egy angol újságíró, aki több londoni lapnak tokiói levelezője, a napokban érdekes tudósítást küldött a mikádó udvarának európai módon való reformálásáról. A tudósításban azt írja az angol újságíró, hogy *Muton Hitó*, a mikádó nemcsak az országát, hanem az udvarát is európai mintára rendezte be. A míg alattvalói, akik még a régi japáni szokásoknak hódolva, a földön alusznak, ő egy párizsi butorgyárban készült menyezetes ágyban alszik. Az ágya különben instrukciók alapján készült Párizsban, régi és új világ között lévő hidat jelképezi.

A mikádó most már nem eszik a földön. Asztalon köli el az ebédjét, ép

ugy, mint mi szaz evéshez kést és villát használ. Az ebédje sem áll többé rizsből és halból, hanem a legfinomabb francia konyhán készült éledelekből.

Hogy pedig semmiben se maradjon hátra az udvar az európai „nívó“-tól, Párizsból udvari szakácsokat szerződttetett s néhány hó előtt személye körüli miniszterét, Oyagint asszal az utasítással küldte Párizsba, hogy a legdrágább francia és Rajna menti borekből egy egész hajórakományt vásároljon az udvar számára.

A mikádó európaiasan öltözködik. Császárkabátot és cilindert visel, a kezére pedig kezttyűt huz. — Csakis nagy nemzeti ünnepek alkalmával ölti magára a kimono nevű régi öltözetét.

A mikádó felesége, Harukó hercegné asszony is szakított az ósdi japán divattal. A legelső párizsi divat szerint öltözködik és ezeket költ kalapra és selyem ruhára. A ruhához szükséges selymet Lyonból rendeli, a kalapot pedig Párizs legelső üzletéből, mely a Rue de la Paix-on van.

A császári palotán is meglátszanak már az európai reformok. — Csudaszép butorok vannak a szobában s a falakon híres mesterek képei függnek. A zsöllyék színe piros és zöld selyem, a karkák pedig fény nélküliek. Aztán pazar világítás is van a palotában. Ezekre megy a villamos csillárok száma, amelyek az egyes szobákban, termekben szórják kápráztató fényüket.

De a telefon sem hiányzik a palotából. A királyi lak körül levő parkon is meglátszik már a változás. Európai kertészek alakították át a hatalmas díszkertet, a melynek közepén halas tó van.

A palota legszebb szobája a fogadó terem, amely akár a német császáréval

csókot lehelt a duzzadt ajkakra, azután lágyan, bocsánatesdő hangon kérdé a halászápadt leánytól.

— Nem haragszik Bözsike, hogy meg mertem csókolni?

A leány felnézett reá és sokáig bámult a férfi égő szemgolyóiba, és lassan susogva felelé:

— Nem.

Hetek, hónapok multak — a kis seregély nem járt már a rétekre vadvirágot szedni, nem kereste az erdő bozotos utjait, hogy piros számcát szedjen az uri vásárlók számára.

Órák hosszat hallgatagon ölébe bocsájtott kezekkel üldögélt a nagy eperfa alatt.

Mányokit várta a napnak minden órájában, minden percében.

De Mányoki minnég ritkábban jött — Mányokinak mindég fontos dolgai akadnak a székvárosban hová szavai szerint, fontos kötelességei szólitották.

A kis seregély mindennap halványabb lett, a bűvös kék szemek elvesztették csábos fényüket és beestek egy fekete karika keretébe, honnan a könyvek forrása is kiapadt már.

Mányoki végkép elmaredt — nem jött többé.

A seregély nagy beteg lett Sokáig feküdt eszméletlenül.

A mikor felébredt, egy gögicselő piciny babát látott meg fénytelen szemei kit egy jó asszony tartott eléje — a sapadt lesóványodott karok megragadták a

kis porontyot és odaszoritották az alig dobogó megcsalatott szívéhez — hogy talán semmisüljön meg mindakettő ugyanazon pillanatban.

Az érintés varázsteljes volt, nem repedt meg a szív, nem pusztult el az elhagyott fának a gyümölcse . . . hanem hangosan sirt mindakettő.

Az öreg Kerecsi ősz fűrtét gyalázatba sodorta az a kis baba, ki olyan édesen mosolyog minduntalan a nagyapa arcára.

Haragjában törvény elébe állította a csábító Mányokit — hadd szenvedjen ő is, ne csak az a letört lilium.

Ott álltak mindnyájan a szigorú kinézésű bíró előtt.

A kis fehérarcú seregély karján gyermekével, várta míg a bíró megszólítja.

Oldalt ült Mányoki — lesütött szemekkel — nem mert feltekinteni, nem volt ereje belenézni azokba a szemekbe, melyeknek sugarát ő törte meg.

Az öreg Kerecsi magasra kiegyenesedve készült előadni a vádat.

Egyszerre csak a kis gyermek, ott az anya puha kebelén hangosan sirni kezdett.

Mányoki — mintha villámütés érte volna — felüté fejét és szemeit a nőre irányzta, míg annak sugara kutatták azt a piciny ajkat, mely zokogva lassan sirdogált.

Mányokinak a szíve hangosabban dobo-

gott, mint a fali óra ketyegése, arcára ráborult a megbánás fátyola, felugrott a padról és odarohant a gyermekét csitító anyához.

A gyermekarcára borított fehér kendőt lerántotta onnan és sokáig nézett abba a piciny rózsás arcocskába, mely türelmetlenül kutatott. Azután lehajolt az apró ajak felé és hosszasan megcsókolta azt.

A bíró, az öreg Kerecsi, és a mélyen megsértett anya szóltanul bámulták az előbb történt jelenetet.

Majd a bíró felszólitá az öreg Kerecsit, hogy adja elő panaszát.

Az öreg Kerecsi tekintete hol a férfi hol hervadt leánya arcára esett.

Leolvasta onnan, hogy ebben az elmúlt pillanatban megfordult a sors kereké és felfutott a jelen szomorú egére egy fényes csillag, mely a multat elhomályosította — mint régi álomképet.

Mányoki hol a gyermeket, hol az anyát csókolta lázas boldogságában, végül mind a hárman megbékültek az örök életre . . .

Az ősz fejű Kerecsi nem tudott szólani — nem tudott vádolni — könnyező szemeit törülgetve oda ült ő is negyediknek, hogy a boldogság koszorúja teljes legyen.

A szigorú arcú bíró szemébe is egy régen nem látott köny lopódzott, és a mindég veszélyt hirdető ajak most csak annyit sugott a törvényház levegőjének:

A boldogoknak nincsen törvényük.

is vetekedik. A berendezése pazar. Körös-körül aranyozott díszítésekkel. Az egyik sarokban hatalmas könyvszekrény áll, amely a világ összes nagy íróinak műveit tartalmazza angol, francia és német nyelven.

A mikádó felesége 54 esztendőse. — Szellemes asszony, és jószágát nagyon dicsérik. Folyton azon működik, hogy az országot felvirágoztassa. A mikádóné nemrégiben előkelőbb japáni lányok részére iskolát alapított, ahol a modern nyelveket sajátíthatják el.

A japán trónörökös európai professzorokkal neveltetik a legközelebb tapasztalat szerzés céljából európai körutakra küldik. Érdekes, hogy a trónörökös már nő ember, aki egész modern életet él. Háremet nem akart tartani, azért csak egy feleséget választott, s akivel az életét gerle módjára éli Sadako Kuji hercegnő, nagyon esinos japáni nő.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az állami főreáliskola Petőfi ifjúsági önképzőköre tegnap tartotta első, alakuló gyűlését. Az ülést dr. Kardos Albert az önképzőkör szeretett vezető tanára nyitotta meg, fejtegetvén az önképzés nemességét, és szükségességét. Ezután a választást ejtették meg. Elnök Spitzer Sándor VIII. oszt. tan. lett, főjegyző pedig Kemény Ferenc VIII. o. t. A pénztárosi állásra Frank Ernő VII. o. t., az aljegyzői állásra Szarvas Béla VII. o. t. választott meg.

Beiratások az iparos tanonciskolába. Felhívtnak mindazon önálló iparosok, a kik tanoncokat tartanak, hogy azon tanoncokat a kik még az iparostanonciskolába beírva nincsennek f. hó 12, 13 és 14-ik napjain az az hétfőn, kedden és szerdán este 6—8 óráig, a tanonciskola igazgatóságánál, — Csapó utca: Barcsay ház, — a tanonc szerződés, keresztlevél, iskolai bizonyítvány és esetleges szegénységi bizonyítvány felmutatása mellett annyival is inkább irassák be, mert a rendes tanítás már foly hó 15-én az az Csütörtökön kezdetét veszi, a mikor mindazon iparos tanoncok, a kik meg nem jelennek, mint mulasztók fognak az iparhatóságához — illetve az ipartestülethez betérjesztetni. Az iparostanonciskola igazgatósága.

Választás a főreáliskolában. A debr. áll. főreáliskola tornaköre tegnap d. u. 2 órakor tartotta népes alakuló gyűlését. Elnök lett Róna Vilmos VIII. o. t., titkár Fülöp Gyula, pénztáros Papp Béla VII. o. t. Választmányi tagok. Pollacsek J. V. o. t. Vajda J. Lusztig VI. o. t. Alber Pál VIII. Spitzer S. Vancsek N. VIII. o. tanuló.

HIREK.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 9-én. Meleg idő várható, az ország délnyugati részén elvélve zivataros esővel.

* Erzsébet királyné halálának évfordulója. Ma van hatodik évfordulója annak a szomorú eseménynek, hogy egy minden emberi érzésből kivetkezett fenevad tört döfött Erzsébet királyné áldott szívébe. Vele nemzetünk legnagyobb jóakarója dől ki a legfelsőbb trón közül. Azóta s ezután hányszor szükségünk lenne még e jótévő Géniuszra. — Zugnak-bügnak a harangok. Nagy a mi gyászunk. A mai napon hullott le a mi fejünknek a koronája. Ebből az alkalomból ma gyászistentisztelet lesz d. e. 9 órakor a kath. templomban. Jelen lesz az egész katonai helyőrség, a polgári hatóságok fejei és az iskolák tantestületeik vezetése alatt. — Az izraelita templomban is meggyújtják e napon az emlékezés mécsét.

* Megyei rendkívüli közgyűlés. Ma délelőtt 9 órakor veszi kezdetét Hajdúvármegye rendkívüli közgyűlése, amelynek 76 számból áll tárgysorozata közt a törvényhatósági közutak építkezése és a megyei telefonhálózat kiépítése is szerepelnek. Dr. Rahidy Elemér főispán távollétében a közgyűlést Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán vezeti.

* Vinkler József püspök Debrecenben. Magas vendég érkezett tegnap városunkba. A nagyváradi káptalan, arany szívű nagyprépostja, Vinkler püspök. Nálunk még sokaknak ismeretlen hangzásu ez a név, Váradon a palotáktól a kunyhóig ismeri mindenki. Nincs a szomszéd városnak egyetlenegy olyan közművelődés, vagy emberbaráti intézménye, a melyben része ne volna egy-egy fejedelmi alapítványával, de mindig csak névtelenül. — Most legutóbb midőn aranymiséjét ülte, városunkról is megemlékezett: tizezer koronát adott egy második kath. templomra. Vinkler püspök tegnap meglátogatta Dr. Wolafka Nándor püspököt, Dr. Stanczel Ferenc egyetemi tanár régi barátját, Nemes Kálmánt, Unger Gusztávot. Megtekintette a kath. intézményeket, és a város nevezetességeit és az esti vonattal visszautazott székhelyére.

* Tanácskozások a kamaránál. A kamara kereskedelmi szakosztálya Szent-Királyi Tivadar elnöke alatt osztályülést tartott tegnap. A szakosztály a szö-

vetkezeteiről kidolgozott törvénytervezetet vette általános bírálat alá s előkészítette a szept. 15-iki közgyűlés kereskedelmi jellegű tárgyait. Foglalkozott a takarmányszállítási vasuti kedvezménynek a kereskedőkre leendő kiterjesztésével, a fiumei tengeri szállítványok szállítási ügyével s a motor-benzin árának kedvezményes megállapításával. Hétfőn délután 4 órakor az ipari szakosztály tart ülést Serli Ede elnöklése mellett.

* Dr. Wolafka beteg. A debreceni katolikusoknak szeretettel körülvett főpásztora — mint részvételt halljuk — egy hét óta gyengélkedik. Mult hóban Máramarosban volt üdülni, s itt egy kiránduláson meghült. Állapotában most már javulás állott be, mi tekintve az erős szervezetét remélhetőleg tartósnak fog bizonyulni, s így ez a esupa vas és tűz ember újra visszatérhet hivatása körébe.

* A zsidók újéve. Nagy ünnepük van ma és holnap izraelita polgártársainknak. Vallásuk szerint ma kezdődik az 5665 ik esztendő. Ezt az ünnepet a megemlékezés napjának is hívják, mert a vallás szerint, az Isten megemlékezik e napon minden emberről, és e napon határozza el minden embernek a jövő esztendői sorsát. Tegnap este istentisztelet volt, ma és holnap is lesz istentisztelet mindkét izraelita templomban.

Hétfőn pedig bőjtöl ünneplik meg Gedeljah napját, annak az emlékére, hogy ez napon gyilkolták meg Gedeljah palesztinai helytartót, s e napon szédtek el a zsidók a világ minden tájékára.

Végül pedig e hó 19-én lesz a kiengesztelés, napja, az ugynevezett hoszszu nap.

* A főiskola megnyitása. A főiskola összes tanszakainak évnayitóistentisztelete tegnap délelőtt volt a nagytemplomban. A 37 dics. 3. verse, utána a kántus énekelt. Majd Csiky Lajos mondott gyönyörű, lélekemelő imát. A kántus és a 172 dics. éneklése zárta be, az istentiszteletet. Ennek végeztével Ozory István dr. akadémiai igazgató a főiskolai hatóságokat és képviselőket a kollégium kis tanácstermében a közös tanári kar részéről üdvözölte és ezt követőleg székfoglalóját a díszteremben megtartotta. Az értekezés ime: *Az angol és magyar szabadságvetés tüntetések*, Érdekesen s alaposan fejtegette a tudós rektor a két állam tüntetőtörvényének idevágó részét, a mit nagy figyelemmel s érdeklődéssel hallgatták a jelenlevők. Az értekezés végén az ifjúsághoz intézett az új igazgató buzdító szavakat

Iskolakönyvek

befoglalások, *passepapouk*, dobozok stb. jutányos árban készülnek.

Antalffy Ferenc

könyvkötő bórdiszmuvesnél Piac-utca 31. városházzal szemben.

bekötését erős lencérna fűzéssel olcsó árban; valamint könyvtári és díszes könyvek bekötése, dísz albumok, vázlatkönyvek bőrvésetű, plüsch és selyem alkalmi ajándéktárgyak női kézimunka

Hivatkozva Wellington ama híres mondására: *Minden ember tegye meg a kötelességét s győzni fogunk.* A beszéd végén lelkesen éljenztek az igazgatót. Ugyancsak tegnap délután tartatott a főiskola oratóriumába az iskolai törvények felolvasása mit nagytiszteletű Kecskeméthy M. Lajos tanár teljesített. Ezután tartotta Karai Sándor igazgató lendületes és nagyhatású évnitő beszédét, miért a tanuló ifjuság lelkesen éljenzte.

* **Várady Károly távozása.** Az a szerett a mely az ujonnan kinevezett főigazgatót körülvette városunkban, megnyilatkozott elutazásakor is. Közvetlen elmenetele előtt a főváros nevében megjelentek nála Kovács József polgármester, Körner Adolf és Szabó Kálmán tanácsokkal, hogy még egy isten hozadékot mondjanak neki. Künn a vasutnál pedig tisztelői valóságban ünnepelték. Itt voltak: Szigmetth Károly, Unger Gusztáv, Dr. Izsó János, Dr. Derekaszy István, Dr. Irinyi István, Mihalovits István, Papp János, Dr. Jászay Rezső vezetése alatt az egész tanárikar és még igen sokan. Mikor a vonat megindult, dörgő éljenzés hangzott fel, melybe belevegyült nagy számú hálás tanítványok éljenzése is, akik perron egész hosszában sorfalat állva zettek bucsut a régi igazgatójuktól.

* **Személyi hír.** Dr. Benedek János orsz. képviselő tegnap városunkban eddözött.

* **Nagybeteg tanár.** Mély részvéttel értesülünk arról a szoroszáltságról, mely egy debreceni kiváló képzettségű jogtanárt ért a fővárosban. Dr. Haendel Vilmos ez, ki Amerikába szándékozott kimenni, a Szt. Lousi kiállítás megtekintésére, s kit a fővárosban valami hirtelen jött súlyos betegség annyira leverte a lábáról, hogy kénytelen volt utját félbeszakítani s gyógykezeltetés végett a klinikára menni, hol gondosan ápolják.

* **Bérharc Debrecenben.** Még alig ment feledésbe a debreceni általános bérharc, már újabb bérharcról kell írunk. A debreceni építőmunkások tegnap este város papírra nyomott felhívásokban adják tudtul, hogy néhány építkezésnél, az építőmesterek makacs magatartása miatt a munkások abba hagyták a munkát, sőt a munkaadók, követeve a pesti munkaadókat, munkázással fenyegetik a munkásokat. A felhívásban erős hangon kikérik az építőmesterek ellen és jelzik, hogy vasárnap délután 3 órakor az Olajútban levő, Kállai Ferenc főle vendéglőben gyűlést tartanak a következő napirenddel: Az építő munkások helyzete. Az építőmestereknek a munkásokkal szemben való magatartása.

* **Országos tornaverseny Debrecenben.** A Debreceni Torna Egyesület október 2-án, vasárnap, a nagyerdei sporttéren Kovács József polgármester védnöksége alatt országos amateur torna-és atlétikai versenyt rendez. Az egyület választmányának nevében Dobieczycki Sándor elnök, Lasz-

gallner Kálmán ügyvivő elnök, Kemény Gyula dr. elnök és Horvay Róbert dr. titkár Magyarország összes társaságait és a testvériség barátait meghívja. A verseny sorrendje a következő: Október hó 2-án d. e. 8 órakor az előmérkőzések kezdete a Sporttéren. Délután 2 órakor a döntő versenyek kezdete.

1. Döntő versenyek.
2. Rúdugrás.
3. Távolugrás.
4. Súlydobás.
5. Összetett tornászati főverseny korláton és nyújtón.
6. Discodobás.
7. Kötélhuzás.
8. Vívás.
9. Kalapácsdobás. Bajnoki verseny Debrecen város bajnokságért.
10. Magasugrás.
11. 402. és egy negyedméteres síkfutás.

A versenyfeltételek Horvay Róbert urnál, az egyesület titkáránál megláthatók.

* **Jogász élet.** Lapunk barátja, akit a főiskolai tudósító tisztelet is képviseli egy személyben, két hónap óta tegnap először bedőlőngözött szerkesztőségünkbe s helyet foglalva kijelentette, hogy öt hasáb helyet kér.

— Élég volna magának egy hasáb is, — de fából a hátára, szolt a főmunkatárs, a ki különben szójáték nagy kereskedő.

— Kérem ne tessék viccelni, nagyszerű ujdonságom van s ha ez megjelenik, holnap a Szabadságból két ezer példánnyal többet kell nyomtatni.

Már már azt hittük, hogy valóban valami nagy esetet hozott, a mikor hosszú faggatás után végre kijelentette:

— Megjöttek a jogászok!

Hogy ezzel a szerkesztőség munkáját fél óraig feltartóztatta, megérdemelte volna, hogy kidobjuk. Ezt meg is tettük volna, ha borközi állapotának oly világos tanujelét nem adja, hogy hozzá nem férhettünk, irt tehát s hogy mit irt, ime tessék:

— Nem, tudni, mióta vagyok itt, de a napokban mindig délelőtt mentem haza. Azt éjt a jogászokkal töltöttem, mert ők megjöttek. Különben én is megjöttem. Ezért ittam első nap. Második nap azért, hogy folytassuk az első. Harmadik nap találkoztam Karcival s negyednap hazamentünk volna, de elaludtunk valahol s a Kék macskában ébredtünk fel ötödnap. Az ital kéznél volt. De a pénz ma estére elfogyott. Most elmegyek s egy jogásznál elalszom a diványon, mert megjöttek a jogászok.

Aztán rádült az asztalra, kiborította a tintatartót s elaludt. Szerkesztőségünk divánja pedig egy hónapra — megtelt!

* **A Magyar zenekar jubeliuma.** Kedden, szeptember 13-án lesz huszonöt éve, hogy a Magyar fiúk önálló zenekart szerveztek. A régi Hungária éttermében mutatkoztak be először a debreceni

közönségnek, mely felismerte a Magyarok nagy tehetségét és rögtön fel is karolta az új zenekart. Egy negyed század alatt a debreceni közönség szemláltára nőtt nagyra a Magyar testvérpár, úgy hogy ma az egész országban nagy a hírnevük. Negyedszázados működésük a siker és dicsőség hosszú láncolata volt. A zenekar fennállásának 25 éves emlékestjét kedden a Hungaria kávéházában fogja megünnepelni. — A debreceni közönség osztozkodni fog ünnepükben és egyes körök valamit az ifjuság nagyban készülnek arra, hogy Magyarokat kitüntessék.

* **Korteszkednek a jogászok.** A főiskolai ifjuság keretében alakult Kiss Pál és Nyikos Sándor párt ma este fél nyolc órakor a Bika kis éttermében pártülést s ismerkedési estélyt tart, melyre a párt összes tagjait tisztelettel meghívja pártvezetőség.

* **V. H. O. Sz.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének felügyelő bizottsága vasárnap délelőtt ülést tartott, a melyen a félévi mérleget vizsgálták át. A szövetség vagyona 1904. június 30-án K. 107.978.73. Ebből tényleges vagyon K. 85.602.23. A követelések összege K. 22.376.50. A folyó évi első félévben a szövetség összes bevételé K. 5693.76, kiadása pedig K. 1623.64 volt. E szerint a mutatózó tiszta jövedelem K. 4070.12. A segélyalap vagyona az első félévben K. 1311.90 kamatot jövedelmezett. Segélyezésekre kiadott összeg K. 820.

* **Jószágirtók figyelme.** Most, hogy a hortobágyi legeltetési állapotok annyira javultak, hogy a legeltetés a Hortobágyon újra megkezdődött, a máta biztos értesítése alapján felhívjuk a jószágirtó gazdaközönséget, hogy a kihajtandó jószágok darabszámát írásban adják át hájcsáraiknak, kik aztán azt a gulyásoknak fogják átadni. Így aztán nem fog megtörténni az az eset, ami a napokban esett meg, hogy 3 tehenet dögölve találtak s nem tudták kideríteni, hogy ki volt a tulajdonosuk.

* **Az orvos büne.** Szenzációs eset foglalkoztatja mostanában Páris város közönségét. A múlt év augusztusában egy nyugalmazott tengerész-parancsnok jelent meg Fort ismert párisi orvosnál, hogy megoperáltassa magát. Az orvos megállapította, hogy a beteg gyomrában rákos daganat van s megoperálta. Az operáció látszólag sikerült s a tengerész parancsnok visszatért szülővárosába, ahol azonban tíz nap mulva hirtelen meghalt. A halottat eltemették, de nemrégiben özvegye Fort dr. egy volt asszisztensétől levelet kapott, hogy az operáció alkalmával egy kaucsukműszer hegye letörtött és a beteg gyomrában maradt. Ez a kaucsukdarabka okozta utóbb a beteg hirtelen halálát. Az özvegy feljelentést tett a dologról, mire a holttestet exhumálták s testében csakugyan megtalálták

HOL

lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni?

Tengyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

előnyösen ismerf saját készítményü női-és férfi cipő áruházában. Csapó-utca 5. hol mérett utáni rendelés ek is jó anyagból pontosan készíttetnek

a kaucsuk műszer hat centiméter hosszú letörött végét. Fort dr. azt mondja, hogy a kaucsuk műszer a beteg gyomrának ideges megrándulása következtében törött le. Az orvos ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindították az eljárást.

* **Tevék és oázisok.** Esmann Gusztáv dán író, akit néhány nappal ezelőtt hűtlenül elhagyott kedvese agyonlőtt, a legnépszerűbb regényírók egyike volt Dániában, e mellett azonban tökéletes világi, elmés, sima modoru, elegáns ember. Számátlan regényírók szindarabot írt, volt színházigazgató is, színházi kritikáit pedig, amelyeket egy előkelő koppenhágai újságba írt, rendkívül kedvelte a közönség. Tragikus halála alkalmából a dán lapok írják róla a következő esetet, amely jellemzi Esmann közmondásos, bár néha bántó elmésségét. Fiatalabb korában jogi tanulmányokat folytatott, de egyik vizsgálaton nagyon keveset tudott, mire a tanár tréfásan így szólott: „A maga jogi tudása olyan mint egy sivatag csak kevés oázis található rajta”, mire Esmann epés humorral így felelt: „Remélem a tevék megfogják találni az oázisokat.”

* **Japán diplomaták.** Az orosz-japán háború alkalmából a párisi újságok egy rendkívül mulatságos esetet eleveitlenek fel, amely érdekesebben jellemzi a japán diplomatákat. A dolog tizenkét évvel ezelőtt történt, tehát oly időben, amikor még senki sem gyanította, hogy japán rövid idő múlva minő kiváló szerephez fog jutni a nemzetközi politikában. A japánok akkoriban három szabad kikötőt kértek Franciaországban s ennek fejében szintén három szabad kikötőt ajánlottak fel Franciaországnak. Franciaország beleegyezett, mire a tárgyalások eszközlésére külön küldöttség érkezett Párisba. A tárgyalások simán és gyorsan folytak le. A japánok udvariasan a franciáknak engedték át a választásban az elsőbbséget. A francia külügyminiszteriumban tanácskozás volt a dologban és végre Yokohama, Nagasaki és Tuzán mellett döntöket. Ezt a határozatot közölték a japán bizottsággal, amely azt felelte, hogy ők Marseille-t, Havre és — Southampton választják. Ez a felelet nagy derűtséget okozott a franciáknak, akik a külügyminiszteriumban s az illető országfőnök, aki a tárgyalásokat vezette már előre mulatott rajta, hogy miként fogja majd a tudatlan japánokat a földrajzban kioktatni és hogyan fognak nézni, ha megtudják, hogy Southampton Angliában van. A találkozás megtörtént s a francia diplomata kötelező mosoly kíséretében így nyitotta meg a tanácskozást.

— Uraim, elfogadjuk a választásukat eltekintve attól a csekélységtől, hogy Southamptonot illetőleg nem intézkedhetünk, mert ez a kikötő Angliában van.

— Tudjuk jól, felelte erre a japán bizottság vezetője, de Fuzán sem fekszik Japánban — hanem Koreában.

Hogy erre mit mondott a francia diplomata, azt már nem jegyezte fel a krónika.

* **Aki bottal hegedül.** Balog Lajos 21 éves cigányzenész volt az az ötletes ember, ki a hegedülésnek ezt a már nem új módját alkalmazta Pástyán Ferenc zenésztársán; mivel egy vendég utcai vendéglőbeli muriból eredő elszámolási viszonya keletkezett. Az elszámolási viszony megoldása Balognak nem sok fejtörést okozott. Annál inkább okozott Pástyán Ferencnek, kinek fejét Balog

bottal betörte. Balogot beszállították a börtönbe, Pástyánt meg kiszállították a kórházba.

* **Elgázolt mezdonyvezető.** Csetregi Károly mezdonyvezető tegnap d. e. 11 órakor a Szentanna utca sarkán kerékpározott. Eközben valahogy Nagy Jakab sertéskereskedő kocsija alá került, amely a kerékpárt darabokra törte. — Csetreginek kisebb horzsolásokon kívül egyéb baja nem történt.

* **Karbin, Liaojang, Mukden** Karbin — a három név közül, mely az utóbbi napok során ki mondhatná meg, hány ajkon szerepelt, az utolsó kezd legidősebbnek lenni. Karbin, ahol tavasszal újra kigyul a küzdelem s a hol esztendőre valószínűleg eldől majd Mandzsuria sorsa. A „Revue des Deux Mondes” legutóbbi számában egy kétségtelenül magyar származású vajai és luskodi Vaygróf, érdekes képét rajzolja meg a majdan történelmi nevezetességű helynek. Ezt írja többek közt:

— Sok városban megfordultam, de soha olyan szomorú, olyan vigasztalan látványban nem volt részem, mint itt. Borús, hideg őszi délután az idő s a víz ugylátszik, nemcsak az égből szakad, hanem a földből is bugyog. A folyó kiáradt és messze vidéken viz borít mindent. A város fele víz alatt. A vasuti állomás olyan, mint sziget az ingoványban. Azt a néhány utast, köztük jómagamat is, a ki Vladivosztok felé igyekeznek, emberek hátán szállítják a vasuti állomásra.

Majd leírja a várótermet s elbeszéli hogy kénytelen-kelletlen Karbinban rekedt meg, mivel a kiáradt folyó elsodorta az egyik vasuti hidat.

— Roppantul levert ez a hír. Micsoda napok várnak itt reám. Az utak olyan állapotban vannak, hogy kirándulásra, kószálásra gondolni is képtelenség. Alighanem egy vasuti kocsiiban leszek kénytelen rabságom egész idejét eltölteni. Karbinnak egész jelentősége annyi, hogy az oroszok mandzsuriai főhadiszállása. A város mindössze néhány éve keletkezett, közvetlenül a japán kínai háború után. Nincs is benne egyéb kasszárnyáknál, ágyuöntő- és vasuti műhelyeknél. Még néhány európai formájú ház is akad, a mikben a hivatalnokok és katonatiszteknek családja lakik. Van azután egy ugynevezett „szálló”, de erről jobb nem beszélni. Halom, hogy a katonatisztek és családjuk valami színház-félelben szoktak szórakozni. A város lakossága mostanában 15 ezer lélek. Meghaltak-e vagy nappal is alusznak? mert egy élő lelket nem láttam az utcákon. Ezt különben megmagyarázza az a körülmény, hogy a lovak térdig gázoltak az utcákon a vízben s a kocsik tengelyig merültek a sárba.

* **Beszéd a harctéren.** A minden oroszok cárja tudvalevőleg abból az alkalomból, hogy fia született a cárnának, eltörülte a testi fenyegetést. A kegyes rendelet Oroszországban nagy örömet keltett és a hír a harctéren is eljutott, Csifuból most félhivatalosan két katonának a következő párbeszédjét hazudják a drót nélkül:

Bogdanov: Milyen öröm pájtás, hogy a cár otthon eltörülte a páholási büntetést.

Vladimir: (rezignáltan) Hidd el cimborá, jobban örülnék, ha a mikádó törülte volna el.

* **A mulatság vége.** Fülöp István 32 éves gépjavitőbeli alkalmazott kisasszonynapján Teleky utca 4 szám alatti lakásán vendégül látta három barátját. Italozás közben valami felett összeszólköztek, aminek vége pedig az lett, hogy Fülöp István jobb kezét belevágta egy ablaktáblába s úgy összeroncsolta,

hogy a kórház sebészeti osztályába kellett szállítani, hol azonnal gyógykezelés alá vették.

* **A szegedi országos borvásár.** A magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete mint ismeretes, szeptember hó 11-én Szegeden szőlőszeti értekezletet tartott ugyanazon napon megnyitja a három napig tartó országos borvásárt is. A szőlőszeti értekezletet szeptember 11-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor a szegedi városház közgyűlési termében tartják. Vasárnap délután fél 3 órakor az első országos borvásárt megnyitják az ujszegedi Vigadó épületében. A borvásár szeptember 13-án délután 6 órakor záródik.

* **Rendőri hírek.** Bakó József hadbázi illetőségi csavargót tegnap elfogták, hazatoloncolják. — *Elveszett* egy postai gyorszállítmányról szóló vevény és annak értesítője. A megtaláló illő jutalomban részesül a bünygyi osztályon. — *Találtak* egy szivar tárcát, egy csomó könyvet, egy félzsák gabonát. Tulajdonosai átvehetik a bünygyi osztályban. — *Csendes Mária* budapesti tolvajné, ki bájos megjelenésével mindenütt feltűnést, illetve kínos feltűnést kelt, tegnap sőtált át a bünygyi osztály fehértérmeből a kir. ügyésszékhez, hol a vizsgálóbíróval fog a mai nap folyamán csevegni. — *Dr. Fay Márk* orvostól ismeretlen tettes ellopott egy nap ablak függönyt.

LETZTER JÓZSEF fényképszeti festészeti és fénykép nagyipari műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

* **Közkívánatra** a Margitfürdő fedett uszodája a jó meleg időjárás következtében ismét megnyílt. Bérletjegyek nem érvényesek, hanem 20 krajeáros kedvezményes uszodajegyvel lehet csak fürödni.

x **Alföldy Károly** tánciskolájában a tanfolyam szeptember hó 12-én kezdődik. Beiratásokat elfogad lakásán Péterfia-utca 2. sz. bármely időben.

x **Divatos férfi és fiú kallapok** legnagyobb választékban Feketénél.

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

A japán-orosz háború.

A mandzsuriai harctér.

London, szept. 9.

Néhány napig nem tudta az orosz hadvezetés, hogy Kuroki hadserege hol tartózkodik. Most már tisztában vannak a helyzettel, hogy ugyanis megerősült utat tett északkeleti irányban, hogy Mukden előtt megelőzze az ellenséget. *Mukdent ezidőszereint még nem foglalták el a japánok, de keleti irányban a leghévesebb csaták folynak. Ezeknek a csatáknak a részleteiről még nem érkeztek jelentések.*

Az orosz hadvezetés még mindig nem tud tájékozódni. Csak az az egy látszik bizonyosnak, hogy Mukden kiürítésére szintén megtették már az összes előkészületeket és így Mandzsuria fővárosa is hamarosan a japánok kezébe fog kerülni. Mukden megerősítésén több mint négy hónap óta dolgoztak az oroszok. Eleintén az volt a terv, hogy Liaojang előtt hónapokig föltartóztatják az ellenséget és így időt kapnak arra, hogy Mukdent kellőképpen megerősítsék. A li-

mojangi nagy mérközés, amely az oroszok roppant vereségével végződött, az oroszok minden tervét megghiúsította.

Pert Arthur ostroma.

Csifu, szept. 9.

A Novi Kraj jelenti harmadikáról, hogy Pert Artur mellett egy völgyben egy villamos szárazföldi akna hatszáz japánt a levegőbe röpített. Csak kevesen menekültek.

Pétervár, szept. 9.

Szeptember 7-én kelt császári rendelettel Wirren kapitányt, a Baján cirkáló parancsnokát ellentengernagygyá léptették elő Uchtomszky herceg helyére.

S Z I N H Á Z.

(A színész-virágvasárnap alkonya)

Festetich Andor gróf, a vidéki színészet országos felügyelője, hosszabb megokolt indítványt nyújtott be a színészegyesület tanácsához, amelyben, javasolja, hogy a színészszerződések ezentul ne áprilistól-áprilisig, hanem októbertől-októberig kötéssenek, mert ez a közönségnek is, de a színigazgatónak is jobban megfelel.

T A V I R A T O K

Frigyes főherceg szemleutja.

Sopron, szept. 9. Frigyes főherceg pozsonyi hadtestparancsnok csütörtökön este Sopronba érkezett. Ma reggel a harcok fensikön szemlét tartott a helyőrség ezredei felett, míg délfelől Schaumburg-Lippe Frigyes herceg, Sprecher vezérőrnagy és Toepler Kálmán dr. polgármester kíséretében kihajtatott az iparkiallitás területére, melynek minden csarnokát megtekintette. A kiállítás gazdagsága és a kiállítás területét elfoglaló Erzsébet park szépsége igen meglepte a főherceget. A főherceg délután folytatta útját Bécsbe.

Lujza hercegnő Párisban.

Páris, szept. 9. Lujza hercegnő kijelentette, hogy a szokás fíradalmait már kipihente és Franciaországban marad. Mattassics ügyvédje Stimmer ideérkezett. Mattassics azt mondta, hogy csak a megszabadítás volt a célja és elhagyja a hercegnőt, mihelyt a gondokság alól felmentik.

Plehwe utóda.

Pétervár, szept. 9.

Svjatoplisk-Mirski herceg vilnai fő-kormányzó kinevezését belügyminiszterrel most már hivatalosan közzétették.

Szerelmi dráma.

Budapest, szept. 9. A csornai erdőben Bella Lajos főreáliskolai tanár fia agyonlőtte Pausz Emilia vasuti hivatalnok nőt aztán önmagát. A tett oka szerencsétlen szerelem.

Megölt asszony.

Temesvár, szept. 9. Remel Ferenc gírodai 18 éves béres szeretőjét, Kos Mária ötvenéves özvegyasszonyt, miután valamiképp továbbra is néki pénzt adni, álmában megfojtotta és összevagdalta. A tettest a esendőrség letartóztatta s átadta a temesvári ügyészségnek.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Benedek János sajtóper. Három évvel ezelőt egy közlemény jelent meg a *Debrece*n című lapban, a mely a Szeles Adorján felségsértési ügyével foglalkozott. A közleményben meg volt írva, hogy Szelest a fővárosi államrendőrség özv. Rózsa Józsefné és leánya, két társadalmon kívüli álló dámn, be-sugására tartóztatta le. A két hölgy ezért Benedek János dr., a lap akkori felelős szerkesztője ellen sajtóper indított. A debreceni kir. törvényszék mint sajtóbíróság csak most tárgyalhatta a pert, mert Benedek János dr. közben országos képviselő lett és a képviselőház mostani szünete előtt függesztette fel mentelmi jogát. A tegnapi megtartott tárgyaláson a panaszosok nem jelentek meg és így a sajtóbíróság Benedek János dr. ellen az eljárást megszüntette.

M. A. vasutak menetrendje
1904. május hó 1-től.

Debreczenből indul:			
Budapest felé (vegyesvonat.)	d. u.	3 30	
Budapest felé (gyorsvonat.)	d. u.	4 10	
Budapest felé (gyorsvonat.)	reg.	8 57	
Budapest — Nagyvárad felé	d. u.	12 07	
Budapest — Nagyvárad felé	este	10 31	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedd.	d. e.	11 12	
Csak Ladányig	este	8 10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5 03	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	9 56	
Csak Szatmárig (gyorsv.)	d. e.	6 41	
Csak Szatmárig teher v. szem. szál.		7 56	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	2 50	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 07	
Csak Szatmárig	reg.	5 10	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 18	
Miskolcz—Kassa felé	este	6 56	
Szerencs—S.-A.-Újhely Kassa f.	d. u.	4 11	
Csak Nyiregyházaig	d. u.	2 19	
	reg.	5 35	
	reggel	5 44	
	reggel	18 08	
	d. e.	11 07	
	d. u.	1 16	
	d. u.	14 25	
	d. u.	14 38	
	d. u.	2 13	
	d. u.	2 21	
	este	6 40	
	este	6 36	
	reggel	4 36	
	reggel	4 56	
	d. u.	4 08	
	d. u.	4 28	
	reg.	9 35	
	"	4 31	
Budapestre érkezik			
A reggel 8 6. 57 p.-kor induló gy. v	d. u.	1 50	
A déli 12 6. 07 p.-kor induló sz. v	este	6 40	
Az este 10 6 31 p.-kor induló sz. v	reggel	5 45	
A d. u. 4 6. 16 p.-kor induló gy. v	este	9 35	
Budapestről Debreczenbe indul			
A d. u. 12 6. 06 p.-kor érkező gy. v	reggel	7 25	
A d. u. 8 6. 29 p.-kor érkező sz. v	"	2	
Az este 6 6. 26 p.-kor érkező gy. v	d. u.	2	
Az éjjel 2 6. 24 p.-kor érkező sz. v	este	7 08	
Az éjjel 2 6. 24 p.-kor érkező sz. v	"	9 15	
(P. Ladányig gy. v. átszállítással)	d. u.	12 06	
Debreczenbe érkezik:			
Budapest felől gy. v.	d. u.	3 28	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6 28	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	éjjel	2 24	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2 15	
csak P.-Ladánytól	reggel	7 43	
csak P.-Ladánytól motor menet	reggel	5 03	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reggel	7 26	
csak Szatmár felől	reggel	8 46	
Csak Szatmárról g. v.	d. e.	11 37	
" M. Sziget "	d. u.	3 55	
" " " gy. v.	este.	10 11	
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	8 40	
Csak Szatmárról	d. e.	8 04	
Kassa—Miskolcz felől	d. e.	1 31	
Kassa—S.-A.-Újhely—Szerencs felől	este	7 59	
Kassa—Miskolcz felől	d. u.	3 48	
Csak Nyiregyházaól	reg.	7 33	
	reg.	7 40	
	d. e.	1 15	
	d. e.	11 22	
	este	6 02	
	este	6 12	
	este	9 51	
	este	1 57	
	d. u.	1 46	
	d. u.	3 53	
	d. u.	28	
	d. u.	3 34	
	d. u.	5 35	
	reggel	7 44	
	reggel	7 54	
	reggel	7 13	
	d. u.	3 18	

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola ideny kezdetével ajánlják kitűnő minőségű fiú és leány fehérneműket harisnya, kötények, matrácok, paplanok stb. stb. nagy raktárát. Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

Iskolás

fiúk és leányok

részére kész fehérneműek, ágyneműek, matrác, ágysterítők paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők nagy választékban és csakis elsőrendű minőségben

Kardos Lászlónál
Debrecen, Kossuth-u. 9.

NOXIN

Cipő crème

(törvényileg védve)

szőrő és kid box-kalf-bőr fényesítéséhez. a bőrt puhítja és viaszosvá teszi, annak tükröződést kölcsönöz. Kapható drágériákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedés, festék és fűszerüzletekben.

'URANOS' vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, VI. 5. Rózsa-utca 5.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fennálló gépműhelyemben újtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókát

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva. Maustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a torkóly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban de olcsó árakban kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye

fényképeszeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek),

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épület.

bőr árak

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göres, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a haltny szabad gyógyszerárban.

A FÖLDES-féle Margitcrème legjobb a világon. Hatása csodás. Legkitűnőbb a nap és

A nőiség lényegére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és megbízhatóbb a vegyészta teljesen ártalmatlan

szél befolyása ellen sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírmontes közkedvelt

FÖLDES-féle Margit Crème

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, ajkfoltot, pattanást, bőrpírákat, (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és az arcot, fehérré, simává varázsolja üdít és fiatalít.
A: kis tégely 1 k. nagy 2 k.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes be- küldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerek-kereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek:

Margit-hőgyper (8 színben) K. 1-20
Margit-szappan 70 f.
Margit-fogpép l.-K. (Zahnpaste)
Margit-arcvíz l.-K.

Főraktár:
Földes Kelemen
gyógyszerész
ARAD.

Hölgyek részére nőku- lözhetően! Legjobb széplítőszer.

Magyar királyi államvasutak.
149768—1904.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasu- tak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től számitandó 3 esetleg 5 éven át egy és több szintű vasuti kéregmenetjegyekből felmerülő szükségletének szállítá- sát biztosítani kívánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A közelebbi feltételek és rész- letes módozatok valamennyi ke- reskedelmi és iparkamaránál meg- tekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési. A III. szak- osztálynál (Budapest VI. Andrassy ut 73 sz. II. emelet 54 ajtó sz.) kaphatók.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepe- cséltelve ily felirással Ajánlat a 149768—904 sz. hoz) 1904 évi október hó 14 déli 12 óráig az anyag és leltárbeszerzési szakosz- tálynál benyújtandók. vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott egy évi mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy ál- lami letétekre alkalmas értékpä- pirokban 1904 évi október hó 13 déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál lete- endő.

Budapest, 1904 szeptember havában.

Az igazgatóság.

Drótüveg
Épületek, első részére gyárakés műhelyekben, üvegházak, verendák alapzatokra satb. A jelenkor kitünő üveganyaga. Szállítja: Üveg ipar részvénytársaság, ezelőtt Siemens Frigyes, Neusattl, Ell- bogen mellett. (Csehország). A gyárat képviseli Bolgár Pál. Buda- pest VI. felső erdősor 16-18.